

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobce: **V. R.**, narozený dne x
bez státní příslušnosti
bytem v ČR: x

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2019 č. j. OAM-650/ZA-ZA02-P15-PD1-2015

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 3. 7. 2019 č. j. OAM-650/ZA-ZA02-P15-PD1-2015 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále také „správní orgán“), jímž mu podle ust. § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), nebyla prodloužena doplňková ochrana.
2. Žalobce v žalobě vyjmenoval zákonná ustanovení, která měla být dle jeho názoru napadeným rozhodnutím porušena, a následně argumentoval, že i přes snahy nově zvoleného prezidenta zůstává Uzbekistán autoritářským státem. Byl přesvědčen o tom, že

informace o zemi původu neposkytují dostatečné záruky o tom, že se situace v Uzbekistánu natolik změnila, aby byl možný jeho bezpečný návrat do země původu. Dále se domníval, že přítěžujícími skutečnostmi v jeho případě jsou doba strávená mimo vlast, chování uzbeckých státních orgánů k navracejícím se osobám a reálná možnost toho, že již ztratil státní občanství. V žalobě postupně odkázal na několik zpráv o zemi původu, které měly prokázat, že k reálné změně situace v Uzbekistánu nedošlo. Měl také za to, že se správní orgán nedostatečně vypořádal se skutečností, že na území České republiky pobýval po dobu 20 let, a že zde žije jeho bratr a přítelkyně, pročez by v jeho případě došlo k porušení práva na soukromý život.

3. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě konstatoval, že nesouhlasí s obsahem žalobních námitek, neboť nedokládají žalobcem namítaná porušení zákonných ustanovení. Sdělil, že při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti tvrzené žalobcem, přihlédl k nim a shromáždil adekvátní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Zjištěný stav věci považoval za dostatečný, který svým rozsahem a obsahem odpovídá předpokladům nezbytným pro vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Přijaté řešení podle jeho názoru odpovídalo konkrétním okolnostem daného případu a bylo patřičným způsobem odůvodněno. V průběhu správního řízení neshledal důvody k vyhovění žádosti žalobce k prodloužení doplňkové ochrany.
4. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán [ust. § 75 odst. 2 věta první s. ř. s.], při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
5. Správní spis pak obsahuje zejména následující pro danou věc podstatné dokumenty: spisový materiál k řízení, kterým byla dne 13. 2. 2017 žalobci udělena doplňková ochrana, protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 27. 3. 2018, informace OAMP - Uzbekistán - Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 11. 2. 2019, informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 119896/2017-LPTP ze dne 22. 11. 2017, informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 102817/2019-LPTP ze dne 7. 3. 2019, žalobou napadené rozhodnutí č. j. OAM-650/ZA-ZA02-P15-PD1-2015 ze dne 3. 7. 2019.
6. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 8. 2. 2018 podal žalobce žádost o prodloužení jemu udělené doplňkové ochrany na území České republiky, v níž uvedl, že o prodloužení žádá ze stejných důvodů, které uvedl v žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
7. Při pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 27. 4. 2018 žalobce sdělil, že je bezdětný, svobodný, pracuje brigádně jako vazač, v České republice žije jeho bratr a sestra a v Uzbekistánu žije jeho druhý bratr a matka. S matkou je v kontaktu prostřednictvím internetu, ale s bratrem žijícím v Uzbekistánu již delší dobu nemluvil. O povolení k trvalému pobytu na území České republiky dosud nežádal, protože měl za to, že nejdříve musí 5 let požívat mezinárodní ochrany. K aktuálním obavám z návratu do Uzbekistánu sdělil, že nemá podle uzbeckých zákonů státní občanství Uzbekistánu, nemá zkušenosti s jazykem a neví, na koho by se v zemi původu obrátil. O možnosti znovu získat státní občanství Uzbekistánu se žalobce nikdy neinformoval, ani o to neprojevil zájem. Od doby udělení doplňkové ochrany z území České republiky nevycestoval a o dění v Uzbekistánu se nezajímá.

8. Žalovaný dne 3. 7. 2019 vydal žalobou napadené rozhodnutí č. j. OAM-650/ZA-ZA02-P15-PD1-2015, kterým podle ust. § 53a odst. 4 zákona o azylu, nebyla žalobci prodloužena doplňková ochrana
9. Soud posoudil předmětnou věc následovně:
10. Podle ust. § 53a odst. 4 zákona o azylu *osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanovené lhůtě zabrání důvody na vůli osoby požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a). Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodlužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně.*
11. Soud úvodem připomíná, že pouhý výčet zákonných ustanovení, které měl žalovaný dle žalobce porušit, nelze považovat za žalobní body (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2018 č. j. 6 Azs 88/2018-38, kde je s odkazem na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005 č. j. 2 Azs 92/2005 - 58 uvedeno, že výčet zákonných ustanovení, s nimiž má být napadené rozhodnutí dle názoru žalobce v rozporu, nelze považovat za žalobní body).
12. Základem řízení o prodloužení doplňkové ochrany je posouzení toho, zda se významně a dlouhodobě změnily okolnosti, pro které byla žadateli udělena doplňková ochrana (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2009, č. j. 1 Azs 34/2009 - 55). V případě žalobce shledal žalovaný nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 1 a 2 písm. b), spočívající v mučení nebo nelidském či ponižujícím zacházení nebo trestání.
13. Správní orgán pak nese důkazní břemeno v otázce, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany, nebo zda se naopak situace v domovském státě žalobce stabilizovala a tato změna je natolik významná a trvalé povahy, že mu nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy a odůvodňuje to zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (srov. bod 22 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013 - 35). Dle Městského soudu v Praze však žalovaný v tomto stěžejním bodě neunesl své důkazní břemeno.
14. Žalobci byla udělena doplňková ochrana proto, že neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu navracejícím se zpět do Uzbekistánu hrozí různé postihy, od psychického nátlaku až po vězení, v závislosti na tom, jak je jejich jednání právně kvalifikováno. Žalovaný při udělení mezinárodní ochrany žalobci vycházel z výroční zprávy Human Rights Watch 2016, Uzbekistán, ze dne 27. 1. 2016, ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí Velké Británie – Zpráva o lidských právech a demokracii za rok 2015 ze dne 21. 4. 2016 a z informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky č. j. 103515/2016-LPTP ze dne 2. 6. 2016, podle nichž uzbecké občany, kteří požádali v jiné zemi o azyl, statut uprchlíka nebo jinou formu mezinárodní ochrany, považují uzbecké orgány za vlastizrádce, respektive za osoby, které záměrně v zahraničí uvedly nepravdivé nebo lživé údaje a z tohoto důvodu jim v případě návratu do země původu hrozí postih. Jsou známy případy,

při nichž byli neúspěšní žadatelé odsouzeni až k patnácti letům vězení za zcela jiné trestné činy, o nichž žadatelé tvrdili, že je nikdy nespáchali.

15. V napadeném rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany žalovaný odkázal na celkem tři zprávy o zemi původu [(1) informace OAMP - Uzbekistán - Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 11. 2. 2019; (2) informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 119896/2017-LPTP ze dne 22. 11. 2017; (3) informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 102817/2019-LPTP ze dne 7. 3. 2019]. O situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu v zahraničí, kteří se navrátili do Uzbekistánu, informují pouze dvě ze zpráv. Podle druhé ze zpráv Zastupitelský úřad ČR v Taškentu k výslovnému dotazu žalovaného uvedl, že *„nedisponuje bližšími informacemi o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu. Dle legislativy žádný postih, ani nebezpečí nehrozí“*. Z této zprávy dále vyplývá, že *„ekonomičtí nebo studijní migranti úřady obvykle nezajímají. Úřady se ovšem zajímají o titul pobytu v zahraničí, protože mají podezření ze získání cizího státního občanství. Dvojí státní občanství země neumožňuje“*. Také podle třetí, aktuálnější, zprávy *„zastupitelský úřad nedisponuje bližšími informacemi o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu. Dle legislativy žádný postih ani nebezpečí nehrozí“*.
16. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 10 Azs 428/2019 – 36 ze dne 2. 6. 2020, tak: *„z těchto kusých informací v zásadě vyplývá pouze to, že zastupitelský úřad není zpraven o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu. Nelze z nich však usuzovat na významnou změnu poměrů těchto osob, která by odůvodňovala zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Skutečnost, že legislativa postih nepředpokládá, je nerozhodná, jelikož tomu tak bylo i v době udělení doplňkové ochrany (a jejího předchozího prodloužování). [22] Co ze zpráv o zemi původu naopak dovodit lze, je skutečnost, že neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu mají s velkou pravděpodobností problémy se získáním biometrického pasu, a v důsledku toho s vycestováním ze země. Podle těchto zpráv legislativa nadále nestanoví formální překážky bránící v určitých případech vydání výjezdního povolení či vydání nového cestovního pasu, přesto však fakticky mohou vznikat potíže těm žadatelům, kteří dlouhodobě pobývali v zahraničí.“*
17. V řízení ve věci prodloužení doplňkové ochrany musí správní orgán doložit, že skutkové okolnosti, které jej dříve vedly k udělení doplňkové ochrany, již nyní nejsou dány. Na přesnou povahu potíží, které hrozily občanům Uzbekistánu navracejícím se do vlasti, lze usuzovat pouze z obsahu správního spisu. Soud tedy nehodnotí, jestli současný uzbecký režim je obecně mírnější než režim předchozí - ale zkoumá, jaké argumenty vedly správní orgán k udělení doplňkové ochrany a zda tyto argumenty byly aktuálními zprávami o zemi původu vyvráceny. Nemůže tak obstát argument, podle nějž legislativa nepředvídá vůči navrátilcům žádný postih, stejně tak totiž legislativa nepředvídala žádné nepříznivé následky již v době udělení mezinárodní ochrany, přesto se však navrátilci, kteří předtím v zahraničí požádali o mezinárodní ochranu, mohli stát předmětem nevíтанého zájmu státních orgánů. Aktuální zprávy o zemi původu existenci takového zájmu (který by mohl vyústit v to, že občanu bude hrozit psychický nátlak, v krajním případě vězení) nijak nevylučují, naopak o něm nadále svědčí. Soud tedy má za to, že žalovaný pochybil, pokud s ohledem na informace obsažené ve správním spise žalobci udělenou doplňkovou ochranu neprodloužil.
18. Ve svém rozsudku č. j. 5 Azs 46/2008 – 81 ze dne 28. 11. 2008 Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že: *„rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky ČR bylo samotné vycestování cizince [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších*

předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“)], od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince. Samotná nutnost vycestování cizince do země původu při neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany a za situace, kdy cizinci nesvědčí žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území ČR, totiž tomuto cizinci neznemožňuje, aby si po návratu do země původu nepožádal o některou z možných forem povolení k pobytu na území ČR dle zákona o pobytu cizinců.“ a také, že: „...je zřejmé, že obvykle právě jen dlouhodobý zákaz pobytu na území ČR může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, který si cizinec za dobu svého pobytu na území ČR vytvořil. Přípustnou míru zásahu do práva stěžovatele na soukromý a rodinný život na území ČR tak nebylo na místě zkoumat v rámci řízení dle zákona o azylu.“ Městský soud v Praze tak uzavírá, že neprodloužení doplňkové ochrany žalobci nepředstavuje zásah do soukromého a rodinného života a není v rozporu s čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech.

19. K žalobcem namítané reálné možnosti ztráty občanství soud plně odkazuje na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, kde na str. 6 se žalovaný k tomuto detailně vyjádřil. Ze zpráv obsažených ve správním spise nevyplývá, že by občan Uzbekistánu pouze za dlouhodobý pobyt v zahraničí automaticky mohl čelit ztrátě občanství. To také potvrzuje skutečnost, že matka a bratr žalobce, kteří mají velmi podobnou pobytovou historii, se vrátili do Uzbekistánu, který je akceptoval jako své občany a matka žalobce dokonce zde pobírá důchod. Dle soudu tedy není žádný relevantní důvod, aby se žalobce domníval, že pozbyl své občanství.
20. Soud tak uzavírá, že z výše uvedených důvodů zrušil žalobou napadené rozhodnutí proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisovém materiálu [ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Současně soud vyslovil, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému (ust. § 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.). Soud o věci samé rozhodl bez jednání v souladu s ust. § 76 odst. 1 s. ř. s.
21. O nákladech řízení soud rozhodl podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, náleží mu proto náhrada důvodně vynaložených nákladů řízení. Ze spisu městského soudu ovšem nevyplývá, že by mu v řízení před městským soudem jakékoliv důvodně vynaložené náklady vznikly. Žalobce neměl náklady se zaplacením soudního poplatku, neboť cizinci jsou v řízení ve věcech mezinárodní ochrany osvobozeni od placení soudního poplatku podle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Neměl ani náklady spojené s právním zastoupením, neboť v řízení před městským soudem nebyl zastoupen. Žalobci tak žádnou náhradu nákladů řízení před městským soudem nelze přiznat. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 4. května 2021

JUDr. Marcela Rousková, v.r.
samosoudkyně